

Myndigheten för stöd till trossamfunds yttrande angående SOU 2021:99 Rätt mottagare – Granskning och integritet

Myndigheten för stöd till trossamfund har anmodats att inkomma med yttrande avseende SOU 2021:99 om granskning av stöd till civilsamhället.

Myndigheten för stöd till trossamfund delar utredningens bedömning att en central stödfunktion som kan bistå beslutsorgan med fördjupade granskningar av hur verksamheter förhåller sig till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer bör inrättas.

Myndigheten delar även utredningens bedömning om att förfrågan om en utredning bör initieras av beslutsorganet, samt att en sådan begäran bör vara motiverad och innehålla konkreta omständigheter som bedöms vara relevanta i ärendet (s.105). Likaså tillstyrker myndigheten förslaget att stödfunktionen endast bör bistå med undersökning och yttrande, medan beslutsfattandet kvarstår hos beslutsorganen (s.113). Vidare delar Myndigheten för stöd till trossamfund utredningens bedömning att det är upp till respektive beslutsorgan att bedöma sitt behov av stöd (s.115).

Förslaget innebär att det bör inrättas en central stödfunktion som kan bistå beslutsorgan med fördjupade granskningar av hur verksamheter förhåller sig till våldbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Myndigheten anser att det är viktigt att stödfunktionens utredningar tydligt redogör för hur definitionen av våldsbejakande eller antidemokratiska idéer uttrycks i varje enskilt fall. En oklarhet i detta avseende riskerar att undergräva stödorganets legitimitet och att leda till att individer och grupper upplever sig vara diskriminerade.

Utredningen konstaterar att *det offentliga stödet till det civila samhället fördelas utifrån det allmänna intresset av att främja ett demokratiskt samhälle*, samt att *en mångfald av organisationer, verksamheter och röster är en förutsättning för en väl fungerande demokrati* (s.144). Myndigheten för stöd till trossamfund delar denna syn och framlyfter därför vikten av att stödfunktionens uppdrag inte uppfattas som ett försök att tränga undan organisationer som representerar minoriteter eller deras intressen

Utredningen konstaterar att privata aktörer vid tillfällena har använts av beslutsorgan, men att dessa inte omfattas av krav på legalitet, objektivitet och opartiskhet, vilket kan skada förtroendet för granskningarna (s.100). Myndigheten för stöd till trossamfund delar denna farhåga och menar därför att tydliga krav på just legalitet, objektivitet och opartiskhet måste ställas på stödfunktionen.

Myndigheten delar bedömningen om att stödfunktionen bör ha viss kompetens om de regelverk som är relevanta för beslutsorganen (s.103). Därtill anser Myndigheten för stöd till trossamfund att det är angeläget att stödfunktionen tillförs de kompetenser som fordras för att göra korrekta bedömningar av det underlag som stödfunktionen erhåller. Det kan gälla juridiska kompetenser, till exempel inom fälten religionsfrihet, yttrandefrihet och diskrimineringslagar, men även expertkompetenser inom exempelvis religion och kultur, för att säkerställa att domänöverskridande begrepp och termer inte tolkas ensidigt.

Myndigheten anser även att stödfunktionen bör ha kompetens att bedöma eventuella förändringsprocesser inom organisationer, då det ligger i det allmännas intresse att stödja organisationer som i sitt interna arbetar för att stärka enskildas och grupperns demokratiska rättigheter.

Myndigheten för stöd till trossamfund har ingen erinran mot den föreslagna sekretessbestämmelsen.

Myndigheten delar utredningens bedömning att de verksamheter som berörs av stödfunktionens utredningar samt berörda myndigheters beslut har rättslig grund för nödvändig behandling av personuppgifter. Myndigheten menar att sådana verksamheter inte alltid har för vana att förhålla sig till sekretess och dataskyddsförordningen samt därtill gällande lagar. De kan därför sakna insikt om konsekvenser av att handha personliga uppgifter. Myndigheten anser därför att information om sekretess, dataskydd och annan relevant information tydlig skall framgå med varje yttrande eller beslut, exempelvis som försättsblad.

Beslut i detta ärende har fattats av direktör Isak Reichel. Remissen har handlagts av handläggaren för religiösa minoriteter Hasnain Govani.

